

USTAWA

z dnia .....

o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady i warunki wykonywania zawodu psychologa oraz organizację i zasady działania samorządu zawodowego psychologów.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) państwie członkowskim Unii Europejskiej - oznacza to inne niż Rzeczpospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej, państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederację Szwajcarską;
- 2) świadczeniu usług transgranicznych - oznacza to udzielanie tymczasowo lub okazjonalnie świadczeń psychologicznych w Rzeczypospolitej Polskiej przez psychologa z państwa członkowskiego Unii Europejskiej, uprawnionego do wykonywania zawodu psychologa w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym ma on swoją siedzibę.

Art. 3. Zawód psychologa jest zawodem zaufania publicznego.

Art. 4. 1. Wykonywanie zawodu psychologa polega na udzielaniu świadczeń psychologicznych.

2. Świadczeniami psychologicznymi są:

1) diagnoza psychologiczna, polegająca na rozpoznawaniu za pomocą metod psychologicznych akceptowanych przez naukę właściwości funkcjonowania psychologicznego osoby ich psychologicznych przyczyn i skutków;

2) opiniowanie psychologiczne, polegające na opisie aktualnego funkcjonowania psychologicznego osoby, sporządzonego na piśmie na podstawie przeprowadzonego badania psychologicznego;

3) orzekanie psychologiczne, jeżeli przepisy odrębne tak stanowią, polegające na formułowaniu na piśmie orzeczenia psychologicznego o aktualnym funkcjonowaniu osoby,

ustalone zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej, na podstawie przeprowadzonych badań psychologicznych;

4) pomoc psychologiczna, polegająca na stosowaniu różnorodnych form działania psychologicznego ukierunkowanych na rozwój, podnoszenie jakości życia, kształtowanie i zachowanie zdrowia psychicznego, zapobieganie, zmniejszanie i usuwanie nieprawidłowości dotyczących zdrowia psychicznego osoby oraz pomoc w rozwiązywaniu sytuacji traumatycznych i kryzysowych. Pomoc psychologiczna polega w szczególności na: poradzie psychologicznej, konsultacji psychologicznej, terapii psychologicznej, rehabilitacji psychologicznej, interwencji psychologicznej w kryzysie; prowadzeniu treningów psychologicznych i warsztatów psychologicznych.

3. Świadczeniami, o których mowa w ust. 2, mogą być objęte osoby lub grupy osób, zwane dalej „klientami”.

Art. 5. Za wykonywanie zawodu psychologa uważa się także prowadzenie przez psychologa:

- 1) badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinie psychologii;
- 2) nauczania psychologii w ramach przedmiotów podstawowych i kierunkowych;
- 3) wykonywanie psychoterapii na warunkach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 6. 1. W rozumieniu ustawy metodami psychologicznymi są testy psychologiczne (w tym aparaturowe), metody projekcyjne oraz inne techniki psychologiczne.

2. Testami psychologicznymi są wystandaryzowane, obiektywne, o sprawdzonej trafności i rzetelności techniki pomiaru właściwości psychologicznych;

3. Innymi metodami psychologicznymi są techniki służące diagnozie psychologicznej, które obejmują w szczególności rozmowę, wywiad, obserwację, analizę próbek zachowania, eksperyment kliniczny. Metodami psychologicznymi są także techniki projekcyjne czyli metody, w których niejednoznaczny bodziec testowy pozwala osobie badanej na uruchomienie złożonych procesów postrzegania, kategoryzacji i symbolizacji. Bodźce i instrukcje muszą być wystandaryzowane a kryteria oceny odpowiedzi jednoznaczne i odnoszące się do opracowanych norm.

Art. 7. 1. Minister właściwy do spraw pracy po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Psychologów określi, w drodze rozporządzenia, listę metod psychologicznych zastrzeżonych do stosowania przez psychologów, uwzględniając w szczególności aktualny stan wiedzy z zakresu metod pomiaru w psychologii i ich wartości psychometryczne.

2. Minister właściwy do spraw pracy na wniosek Krajowej Rady Psychologów dokonuje aktualizacji listy testów psychologicznych, o której mowa w ust. 1.

Art. 8. Przepisy ustawy nie naruszają, wynikających z odrębnych przepisów, uprawnień i obowiązków psychologów, dotyczących wydawania orzeczeń psychologicznych, terminu ich ważności oraz trybu odwoławczego w zakresie orzecznictwa psychologicznego.

Art. 9. Zawód psychologa może wykonywać osoba, która spełnia wymagania określone niniejszą ustawą.

Art. 10. 1. Psychologowie zorganizowani są na zasadach samorządu zawodowego.

2. Minister właściwy do spraw pracy sprawuje nadzór nad działalnością samorządu zawodowego w zakresie i formach określonych niniejszą ustawą.

Rozdział 2

Prawo wykonywania zawodu psychologa

Art. 11. Prawo wykonywania zawodu psychologa powstaje z chwilą wpisu na listę psychologów.

Art. 12. Listy psychologów tworzą i prowadzą regionalne rady psychologów właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o wpis.

Art. 13. 1. Wpis na listę psychologów, zmiana danych objętych tym wpisem, odmowa wpisu na listę oraz skreślenie z listy, następuje w drodze uchwały Regionalnej Rady Psychologów.

2. Psycholog jest obowiązany do zawiadamiania Regionalnej Rady Psychologów o zmianie danych objętych wpisem na listę psychologów, w terminie 14 dni od dnia ich zmiany.

Art. 14. Na listę psychologów wpisuje się osobę fizyczną, która spełnia łącznie następujące warunki:

1) posiada:

- a) dyplom magistra psychologii uzyskany na 5-letnich, jednolitych studiach na kierunku psychologia lub na studiach psychologicznych II stopnia pod warunkiem, że osoba posiada jednocześnie dyplom licencjata z psychologii lub
- b) kwalifikacje do wykonywania zawodu psychologa, uzyskane w państwie członkowskim Unii Europejskiej, uznane w Rzeczypospolitej Polskiej

zgodnie z przepisami o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, lub

- c) wykształcenie niezbędne do wykonywania zawodu psychologa, potwierdzone dyplomem wydanym w państwie innym niż państwo wskazane w lit a i b, uznanym w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie odrębnych przepisów za równorzędny z dyplomem magistra psychologii ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej 5-letnich jednolitych studiów magisterskich albo studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku psychologia;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
  - 3) posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu psychologa;
  - 4) włada językiem polskim w mowie i piśmie w zakresie wystarczającym do wykonywania zawodu psychologa określonym w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie ustawy;
  - 5) nie jest karana prawomocnym wyrokiem sądowym orzekającym środek kamy w postaci zakazu wykonywania zawodu psychologa,
  - 6) nie toczy się przeciwko niej postępowanie sądowe w celu orzeczenia środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu psychologa;
  - 7) nie jest karana prawomocnym orzeczeniem komisji odpowiedzialności zawodowej karą pozbawienia prawa wykonywania zawodu;
  - 8) nie toczy się przeciwko niej postępowanie przed komisją odpowiedzialności zawodowej;

Art. 15 . Minister właściwy do spraw pracy, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Psychologów, określi, w drodze rozporządzenia zakres znajomości języka polskiego w mowie i piśmie, niezbędnej do wykonywania zawodu psychologa oraz sposób i tryb przeprowadzenia egzaminu z języka polskiego. Egzamin ten przeprowadzać będzie Krajowa Rada Psychologów.

Art. 16. 1. Wpisu na listę psychologów dokonuje się na wniosek zainteresowanego.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) odpis lub potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów, o których mowa w art. 14 pkt 1 lit. a, a w przypadku dyplomów wydanych za granicą - decyzję o uznaniu kwalifikacji, wydaną zgodnie z przepisami o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej

albo dokument potwierdzający uznanie wykształcenia za równorzędne w Rzeczypospolitej Polskiej;

- 2) oświadczenie o
  - a) pełnej zdolności do czynności prawnych;
  - b) nie byciu karanym prawomocnym wyrokiem sądowym orzekającym środek karny w postaci zakazu wykonywania zawodu psychologa oraz że nie toczy się przeciwko niemu postępowanie sądowe w celu orzeczenia środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu psychologa,
  - c) nie byciu karanym prawomocnym orzeczeniem komisji odpowiedzialności zawodowej karą pozbawienia prawa wykonywania zawodu oraz że nie toczy się przeciwko niemu postępowanie przed komisją odpowiedzialności zawodowej
  - d) nie byciu karanym za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe oraz że nie toczy się przeciwko niemu postępowanie karne w sprawie o umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, oraz że nie zachodzą okoliczności mające wpływ na etyczne wykonywanie zawodu psychologa
- 3) orzeczenie o stanie zdrowia pozwalającego wykonywać zawód psychologa od lekarza medycyny pracy wystawianego na podstawie badań internistycznych i psychiatrycznych;
- 4) potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię:
  - a) dowodu osobistego, albo
  - b) innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, jeżeli osoba składająca wniosek nie jest obowiązana do posiadania dowodu osobistego;
- 5) oświadczenie wnioskodawcy o znajomości języka polskiego w mowie i w piśmie w stopniu wystarczającym do wykonywania zawodu psychologa - w przypadkach o których mowa w art. 14 pkt 1 lit. b i albo zaświadczenie o zdaniu egzaminu o znajomości języka polskiego, o którym mowa w art. 14 pkt.4;
- 6) dowód wniesienia opłaty za wpis.

Art. 17. 1. Krajowa Rada Psychologów określi zakres danych podlegających wpisowi na listę psychologów.

2. Krajowa Rada Psychologów określi wysokość opłaty za wpis. Opłata nie może być wyższa niż jedna czwarta przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym, ustalonego przez GUS na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a

ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, z późn. zm.).

3. Zmiana danych objętych wpisem na listę psychologów oraz skreślenie z listy psychologów są zwolnione od opłaty.

4. Lista psychologów będzie miała charakter jawny w zakresie danych potwierdzających fakt wpisu na tę listę oraz określających formę wykonywania zawodu.

• **Art. 18.** 1. Regionalna Rada Psychologów podejmuje uchwałę o wpisie na listę psychologów w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

2. Od uchwały Regionalnej Rady Psychologów odmawiającej wpisu na listę psychologów zainteresowanemu przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Psychologów w terminie 14 dni od daty doręczenia uchwały.

3. Od uchwały Krajowej Rady Psychologów odmawiającej wpisu na listę psychologów, zainteresowanemu przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw pracy w terminie 30 dni od dnia doręczenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego,

4. Od ostatecznej decyzji ministra właściwego do spraw pracy, zainteresowanemu oraz Krajowej Radzie Psychologów służy skarga do sądu administracyjnego właściwego ze względu na siedzibę regionalnej rady psychologów, w której złożono wniosek o wpis, w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały.

5. W przypadku niepodjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od złożenia wniosku o wpis, lub niepodjęcia uchwały, o której mowa w ust. 2, w terminie 30 dni od doręczenia odwołania, zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego właściwego ze względu na siedzibę regionalnej rady psychologów, w której złożono wniosek o wpis, w terminie 30 dni od dnia w którym upłynął termin dla podjęcia uchwały.

6. Regionalna Rada Psychologów na wniosek psychologa będzie wydawać nieodpłatnie zaświadczenie o prawie wykonywania zawodu psychologa.

Art. 19. Minister właściwy do spraw pracy określi w drodze rozporządzenia wzory dokumentów prawa wykonywania zawodu, uwzględniające niezbędne dane osobowe psychologa, numer prawa wykonywania zawodu, adnotacje o wpisie do regionalnego rejestru psychologów.

Art. 20. Minister właściwy do spraw pracy na podstawie art. 4a ust. 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 743, z późn. zm.) upoważni Krajową Radę Psychologów do uznawania nabytych

w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, kwalifikacji do wykonywania zawodu psychologa.

Art. 21. Minister właściwy do spraw pracy określi przepisy na podstawie art. 18 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394 z późn. zm.), przepisów w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu psychologa. Przepisy te powinny określać:

1. warunki, sposób i tryb odbywania stażu adaptacyjnego, sposób i tryb wykonywania nadzoru nad odbywaniem stażu oraz oceny nabytych przez wnioskodawcę umiejętności, sposób ustalania kosztów odbywania stażu adaptacyjnego oraz tryb ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za odbycie stażu adaptacyjnego,
2. warunki, sposób i tryb przeprowadzania testu umiejętności oraz oceny wykazanych przez wnioskodawcę umiejętności, sposób ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności oraz tryb ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za przeprowadzenie testu umiejętności.

Art. 22. 1. Osoby świadczące usługi transgraniczne są zobowiązane do poinformowania o zamiarze świadczenia usług transgranicznych Regionalną Radę Psychologów właściwą ze względu na miejsce zamierzonego wykonywania takich czynności, w drodze pisemnego oświadczenia.

2. Oświadczenie takie powinno obejmować informacje o rodzaju czynności zawodowych, jakie zamierza wykonywać psycholog, oraz o miejscu i zamierzonym terminie ich rozpoczęcia. Do oświadczenia psycholog jest obowiązany dołączyć:

- a) dokument potwierdzający jego obywatelstwo,
- b) zaświadczenie wydane przez właściwe organy państwa macierzystego potwierdzające, że psycholog wykonuje czynności zawodowe psychologa w tym państwie i nie obowiązuje go zakaz, nawet tymczasowy, wykonywania tych czynności,
- c) dokument potwierdzający kwalifikacje do wykonywania zawodu psychologa.

3. Regionalna Rada Psychologów może zwrócić się do właściwego organu państwa członkowskiego, w którym psycholog posiada prawo wykonywania zawodu, o przedstawienie informacji potwierdzających, że psycholog prowadzi działalność zgodnie z prawem,

wykonuje zawód w sposób należyty, jak również, że nie zostały na niego nałożone kary dyscyplinarne lub sankcje karne związane z wykonywaniem zawodu.

4. Psycholog świadczący usługi transgraniczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie podlegać przepisom prawnym dotyczącym wykonywania zawodu psychologa i zasadom etyki zawodowej.

Art. 23. Wszyscy psychologowie wykonujący zawód, bez względu na formę jego wykonywania, podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej.

Art. 24. Zasady, wysokość oraz ramy obowiązkowego ubezpieczenia psychologów od odpowiedzialności cywilnej określi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw finansów w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy.

Art. 25. 1. W okresie pierwszych 15 miesięcy od uzyskania wpisu na listę psychologów psycholog pozostaje przez 12 miesięcy pod merytoryczną opieką psychologa, zwanego dalej „opiekunem”.

2. Opieka ma na celu ułatwienie psychologowi wdrożenia do wykonywania zawodu psychologa.

3. Opieka polega w szczególności na:

- 1) opracowaniu z psychologiem indywidualnego programu wdrożenia zawodowego zgodnego z ramowym programem wdrożenia zawodowego określonym przez Krajową Radę Psychologów;
- 2) konsultowaniu bieżących zadań wykonywanych przez psychologa;
- 3) omawianiu pisemnych opinii przygotowywanych przez psychologa;
- 4) ukierunkowaniu rozwoju zawodowego psychologa, szczególnie w zakresie samokształcenia;
- 5) zaopiniowaniu sprawozdania przedkładanego przez psychologa Regionalnej Radzie Psychologów po zakończeniu wdrożenia zawodowego.

Art. 26. 1. Opiekuna wyznacza Regionalna Rada Psychologów, w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku przez psychologa.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zostać złożony przez psychologa w terminie 7 dni od rozpoczęcia przez niego udzielania świadczeń psychologicznych by uzyskać opiekuna do wykonywania zawodu pod opieką, o której mowa w art. 25 ust.1.

3. Praca pod opieką powinna rozpocząć się najpóźniej niż w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku do Regionalnej Rady Psychologów w tej sprawie.

4. Jeżeli Regionalna Rada Psychologów nie wyznaczy opiekuna w ciągu 30 dni od złożenia wniosku to psycholog jest obowiązany zwrócić się w ciągu 7 dni w tej sprawie do Krajowej Rady Psychologów, która wyznaczy opiekuna w ciągu 14 dni od otrzymania tego wniosku.

Art. 27. 1. Opiekunem może być psycholog o co najmniej 5 letnim stażu zawodowym w okresie 6 lat poprzedzających ustanowienie go opiekunem.

2. Opiekun może sprawować opiekę jednocześnie nad 5 psychologami. Opiekun składa sprawozdanie Regionalnej Radzie Psychologów w terminie 30 dni od zakończenia opieki.

2. Wysokość wynagrodzenia opiekuna określa Regionalna Rada Psychologów, która ponosi koszty tego wynagrodzenia.

Art. 28. 1. W razie uzasadnionego podejrzenia o niezdolności psychologa do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia, Regionalna Rada Psychologów powołuje komisję, złożoną z lekarzy odpowiednich specjalności i psychologa klinicznego, do orzeczenia o: a) zdolności psychologa do wykonywania zawodu; lub

b) czasowej lub trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu.

2. Jeżeli psycholog odmawia poddania się badaniu, Regionalna Rada Psychologów może podjąć uchwałę o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu psychologa do czasu poddania się przez psychologa badaniu.

3. Jeżeli komisja orzeknie o czasowej lub trwałej niezdolności psychologa do wykonywania zawodu, Regionalna Rada Psychologów podejmuje uchwałę o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu psychologa lub skreśleniu z listy psychologów.

4. Psycholog w stosunku, do którego podjęto uchwałę o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu może wystąpić do Regionalnej Rady Psychologów z wnioskiem o jej uchylenie, jeżeli ustaną przyczyny zawieszenia.

5. W przypadku o którym mowa w ust. 4, Regionalna Rada Psychologów uchyla uchwałę o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu, jeżeli komisja orzeknie o zdolności psychologa do wykonywania zawodu.

6. Koszty działalności komisji, o której mowa w ust. 1, ponosi Regionalna Rada Psychologów.

7. Uchwała Regionalnej Rady Psychologów o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu lub skreśleniu z listy psychologów będą zaskarżalne w trybie przewidzianym dla uchwał o wpisie na listę psychologów.

Art. 29. Skreślenie z listy psychologów następuje w przypadku:

1) wniosku psychologa;

- 2) ukarania prawomocnym wyrokiem sądowym orzekającym środek karny w postaci zakazu wykonywania zawodu psychologa;
- 1) ukarania prawomocnym orzeczeniem Komisji Odpowiedzialności Zawodowej karą pozbawienia prawa wykonywania zawodu,
- 2) utraty praw publicznych;
- 3) utraty albo ograniczenia zdolności do czynności prawnych;
- 4) prawomocnego wyroku sądowego skazującego na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego;
- 5) ze względu na stan zdrowia uniemożliwiający wykonywanie zawodu;
- 6) śmierci psychologa.

Art. 30 1. Z wnioskiem o ponowny wpis na listę może wystąpić osoba fizyczna, która spełni warunki wpisu na listę psychologów art. 14:

- 1) w przypadku ukarania prawomocnym wyrokiem sądowym po zatarciu skazania według przepisów Kodeksu karnego.
- 2) Po upływie 5 lat od prawomocnego orzeczenia komisji odpowiedzialności zawodowej. 2.

Wniosek o ponowny wpis na listę powinien zawierać wszystkie dokumenty zgodnie z art. 15

Art. 31. 1. Psycholog, który nie wykonywał zawodu przez 5 lat w ciągu ostatnich 6 lat lub przez 5 lat od ukończenia studiów psychologicznych, obowiązany jest odbyć, na własny koszt, przeszkolenie uzupełniające trwające nie krócej niż 3 miesiące i nie dłużej niż 6 miesięcy.

2. Program i zasady przeszkolenia uzupełniającego określa Regionalna Rada Psychologów, na podstawie ramowych zasad ustalonych przez Krajową Radę Psychologów.

Rozdział 3

Zasady wykonywania zawodu psychologa

Art. 32. 1. Psycholog wykonuje zawód zgodnie z aktualnym stanem wiedzy psychologicznej i należyłą starannością oraz z zasadami etyki zawodowej określonymi w Kodeksie Etyki Zawodowej, z poszanowaniem intymności i godności osobistej osób (klientów), którym udziela świadczeń psychologicznych.

2. Psycholog ma obowiązek informować klienta o jego prawach i udzielać klientowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu informacji o planowanych działaniach oraz ich wynikach.

Art. 33 1. Psycholog wykonuje zawód w ramach stosunku pracy, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej lub komandytowej, a także w formie indywidualnej praktyki psychologicznej lub wolontariatu.

2. Wykonywanie zawodu psychologa w ramach indywidualnej praktyki psychologicznej nie jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2 lipca 2004 (Dz. U. z 2015 poz. 584). Podjęcie indywidualnej praktyki psychologicznej wymaga złożenia wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej po uprzednim uzyskaniu prawa wykonywania zawodu i wpisie na listę psychologów.

3. Psycholog jest obowiązany do zawiadomienia Regionalnej Rady Psychologów o podjęciu wykonywania zawodu, formach jego wykonywania, adresie i nazwie jednostki, w której wykonuje zawód oraz o każdej zmianie tych danych.

Art. 34. 1. Obowiązkiem psychologa jest stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez samokształcenie oraz udział w szkoleniach, kursach podyplomowych, konferencjach i innych formach doskonalenia zawodowego.

2. Zasady doskonalenia zawodowego określi uchwała Krajowej Rady Psychologów obejmująca zasady organizacji szkoleń i uczestnictwa w nich oraz zasady przyznawania punktów.

3. Zakres i tryb doskonalenia zawodowego określają Regionalne Rady Psychologów uwzględniając wytyczne Krajowej Rady Psychologów.

Art. 35. 1. Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych następuje za zgodą klienta, po uprzednim poinformowaniu klienta lub jego przedstawiciela ustawowego o celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.

2. W przypadku, gdy klient jest częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolniony, zgodę wyraża jego przedstawiciel ustawowy.

3. Zgoda nie jest wymagana w przypadku, gdy obowiązek poddania się badaniu psychologicznemu wynika z odrębnych przepisów - Kodeksu karnego, Kodeksu postępowania karnego oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku (Dz. U. z 2011 nr 23 poz. 1375). Psycholog jest zobowiązany do poinformowania klienta o celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych oraz ich wyniku.

Art. 36. 1. Przy wykonywaniu zawodu psycholog nie jest związany poleceniem, co do treści diagnozy psychologicznej, opinii psychologicznej, orzeczenia psychologicznego ani co do doboru metod psychologicznych, wykorzystywanych w toku wykonywania świadczeń psychologicznych.

2. Psycholog ma prawo odmówić udzielenia świadczeń psychologicznych, jeżeli:
  - 1) przewiduje, że w trakcie ich udzielania może być nieobiektywny;
  - 2) oczekiwane przez klienta świadczenie przekracza zakres kompetencji psychologa.
3. W przypadku odmowy udzielenia świadczeń psychologicznych psycholog powinien wskazać innego specjalistę lub instytucję, gdzie klient może uzyskać właściwe świadczenie.
4. Odmowę udzielenia świadczeń psychologicznych psycholog odnotowuje w prowadzonej dokumentacji psychologicznej i na życzenie klienta pisemnie uzasadnia.
5. W razie wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych psycholog powinien skonsultować problem z innym specjalistą. Informacja o konsultacji powinna zostać odnotowana w prowadzonej dokumentacji.

Art. 37. 1. Psycholog ma obowiązek przestrzegania tajemnicy zawodowej, a więc zachowania tajemnicy wszystkich informacji związanych z klientem, uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu.

2. Zachowanie tajemnicy zawodowej jest ograniczone gdy:
  - 1) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia klienta lub innych osób;
  - 2) zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji o kliencie związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym innemu specjaliście, zobowiązanemu także do zachowania tajemnicy zawodowej;
  - 3) Psycholog jest obowiązany poinformować o udzielonym świadczeniu psychologicznym organy i instytucje uprawnione na podstawie odrębnych przepisów jeśli świadczenie psychologiczne zostało wykonane na ich zlecenie.
3. Psycholog jest związany tajemnicą zawodową również po śmierci klienta.
4. Klient psychologa nie może zwolnić go z tajemnicy zawodowej.

Art. 38. 1. Psycholog ma obowiązek prowadzenia indywidualnej dokumentacji psychologicznej klienta, złożonej z dokumentów psychologicznych, w zakresie niezbędnym do udokumentowania udzielanych świadczeń psychologicznych.

2. Psycholog jest obowiązany przechowywać dokumentację, o której mowa w ust.1, przez okres 5 lat.
3. Po upływie okresu, o którym mowa w ust 2, dokumentację psychologiczną niszczy się w sposób uniemożliwiający identyfikację klienta którego dotyczyła.
4. Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z Krajową Radą Psychologów określi w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia i przechowywania dokumentacji, o której

mowa ust 1, mając na względzie kompleksowość zawartych w niej informacji oraz potrzebę ochrony danych osobowych klientów i specyfikę dokumentacji psychologicznej.

Rozdział 4

Samorząd zawodowy psychologów

Art. 39. 1. Samorząd jest niezależny w wykonywaniu swych zadań i podlega tylko przepisom prawa.

2. Przynależność do samorządu psychologów wykonujących zawód psychologa jest obowiązkowa.

3. Przynależność do samorządu wiąże się z obowiązkiem opłacania corocznej składki przez psychologa. Krajowy Zjazd Psychologów uchwali zasady ustalania corocznie przez Krajową Radę Psychologów wysokości składki i częstotliwości jej uiszczania. Maksymalna wysokość rocznej składki nie może być wyższa niż jedna czwarta przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym.

Art. 40. Do zadań samorządu należy w szczególności:

- 1) sprawowanie pieczy nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu psychologa w celu ochrony praw klientów korzystających z usług psychologa;
- 2) opracowanie i uchwalanie standardów świadczeń psychologicznych
- 3) zapewnienie ochrony praw zawodowych psychologów i reprezentowanie psychologów wykonujących zawód;
- 4) przygotowanie psychologów do należytego wykonywania zawodu oraz doskonalenie zawodowe psychologów;
- 5) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących wykonywania zawodu psychologa bądź występowanie o ich wydanie;
- 6) współpraca ze szkołami wyższymi, jednostkami badawczo-rozwojowymi oraz samorządami zawodowymi, organizacjami społecznymi i innymi organizacjami pozarządowymi w sprawach związanych z wykonywaniem zawodu psychologa;
- 7) współdziałanie z organami administracji publicznej, związkami zawodowymi oraz innymi organizacjami w kraju i za granicą w sprawach dotyczących warunków wykonywania zawodu psychologa;
- 8) uchwalenie Kodeksu Etyki Zawodowej oraz dbanie o jego przestrzeganie;
- 9) promocja zawodu psychologa;

- 10) przyznawanie prawa wykonywania zawodu oraz uznawanie kwalifikacji psychologów, o których mowa w art. 14 pkt 1 lit. b;
- 11) prowadzenie list psychologów;
- 12) prowadzenie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychologów;
- 13) zarządzanie majątkiem samorządu pochodzącym ze składek członków samorządu z działalności gospodarczej lub z innych źródeł, w szczególności zapisów, darowizn, dotacji.;
- 14) określenie ramowego programu wdrożenia zawodowego.

Art. 41. Zakazuje się dyskryminacji bezpośredniej i pośredniej związanej z członkostwem w samorządzie psychologów, w szczególności ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, przekonania, niepełnosprawność, wiek czy orientację seksualną.

Art. 42. Nadzór nad samorządem zawodowym sprawuje minister właściwy do spraw pracy. W ramach nadzoru minister właściwy do spraw pracy może:

1. zwrócić się do Sądu Najwyższego o uchylenie sprzecznych z prawem uchwał organów samorządu szczebla krajowego w terminie 3 miesięcy od dnia ich doręczenia; Sąd Najwyższy będzie mógł utrzymać zaskarżoną uchwałę w mocy, bądź ją uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia; w razie uchybienia terminowi przez ministra Sąd Najwyższy pozostawia sprawę bez rozpoznania,
2. zwrócić się do Krajowego Zjazdu Psychologów lub Krajowej Rady Psychologów o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do właściwości samorządu; uchwała Krajowej Rady Psychologów powinna być podjęta w terminie dwóch miesięcy, a uchwała Krajowego Zjazdu Psychologów powinna zapaść na najbliższym Krajowym Zjeździe Psychologów,
3. rozpatrywać odwołania od uchwały Krajowej Rady Psychologów odmawiającej wpisu na listę psychologów, uchwały o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu lub skreśleniu z listy psychologów ze względu na stan zdrowia.

Art. 43. 1. Jednostką organizacyjną samorządu posiadającą osobowość prawną jest Krajowa Izba Psychologów.

2. Krajową Izbę Psychologów tworzą psychologowie zamieszkali na terenie kraju.
3. Regionalne izby psychologów tworzą psychologowie zamieszkali na terenie danego województwa.

Art. 44. Organami samorządu zawodowego psychologów są:

- 1) Krajowy Zjazd Psychologów;
- 2) Krajowa Rada Psychologów;
- 3) Krajowa Komisja Rewizyjna;
- 1) Krajowa Komisja Odpowiedzialności Zawodowej;
- 2) Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej;
- 3) regionalny zjazd psychologów;
- 4) regionalna rada psychologów;
- 5) regionalna komisja rewizyjna;
- 6) regionalna komisja odpowiedzialności zawodowej;
- 7) regionalny rzecznik odpowiedzialności zawodowej.

Art. 45. 1. Wybory członków organów samorządu odbywają się w głosowaniu tajnym.

2. Czynne prawo wyborcze przysługuje wszystkim psychologom członkom samorządu zawodowego.
3. Bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim psychologom członkom samorządu zawodowego.
4. W przypadku wyborów organów, o których mowa w art. 44 pkt 4-5 i pkt 9-10 bierne prawo wyborcze przysługuje psychologom z co najmniej 7 - letnim stażem pracy w zawodzie.

Art. 46. 1. Kadencja organów samorządu trwa 4 lata.

2. Organy samorządu działają do czasu pierwszego posiedzenia nowo wybranych organów, zastrzeżeniem ust. 3.
3. Organy, o których mowa w art. 45 pkt 5 i 10 działają do czasu dokonania wyboru ich następców.
4. Członkowie organów samorządu mogą być odwołani przez organ, który ich wybrał.
5. Tej samej funkcji w organach samorządu nie można pełnić dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.

Art. 47. Mandat członka organu samorządu psychologów wygasa z upływem kadencji, a przed upływem kadencji wskutek:

- 1) zrzeczenia się mandatu;
- 2) skreślenia z listy psychologów;
- 3) zawieszenia w prawie wykonywania zawodu psychologa;
- 4) ukarania prawomocnym orzeczeniem komisji odpowiedzialności zawodowej;
- 5) odwołania przez organ, który dokonał wyboru;

- 6) utraty lub ograniczenia zdolności do czynności prawnych;
- 7) śmierci psychologa;

Art. 48. 1. W Krajowym Zjeździe Psychologów biorą udział delegaci wybrani przez regionalne zjazdy psychologów oraz, z głosem doradczym, członkowie ustępujących organów Krajowej Rady Psychologów, Przewodniczący Krajowej Komisji Odpowiedzialności Zawodowej, Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, Przewodniczący Krajowej Komisji Rewizyjnej.

2. Zasady przeprowadzania wyborów delegatów na Krajowy Zjazd Psychologów oraz liczbę tych delegatów z poszczególnych regionalnych izb psychologów określa Krajowa Rada Psychologów.

3. Krajowy Zjazd Psychologów zwołuje Krajowa Rada Psychologów co cztery lata.

Art. 49. Do zadań Krajowego Zjazdu Psychologów należy:

- 1) określenie zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu, liczby członków tych organów, trybu ich odwoływania oraz zasad podejmowania uchwał przez te organy;
- 2) uchwalanie wytycznych działania samorządu i jego organów;
- 3) wybór Przewodniczącego Krajowej Rady Psychologów, Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców oraz członków:
  - a) Krajowej Rady Psychologów,
  - b) Krajowej Komisji Rewizyjnej,
  - c) Krajowej Komisji Odpowiedzialności Zawodowej;
- 4) udzielanie absolutorium Krajowej Radzie Psychologów;
- 5) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowej Komisji Odpowiedzialności Zawodowej oraz Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej;
- 6) uchwalanie podstawowych zasad gospodarki finansowej samorządu;
- 7) uchwalenie Kodeksu Etyki Zawodowej oraz zmian w uchwalonych wcześniej zapisach.

Art. 50. 1. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Psychologów zwołuje Krajowa Rada Psychologów:

- 1) z własnej inicjatywy;
- 2) na wniosek Krajowej Komisji Rewizyjnej;
- 3) na wniosek co najmniej jednej trzeciej regionalnych rad psychologów.

2. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Psychologów zwołuje się w ciągu 30 dni od dnia wpłynięcia wniosku.

Art. 51. 1. Krajową Radę Psychologów stanowią przewodniczący i członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd Psychologów oraz członkowie wybrani bezpośrednio przez regionalne zjazdy psychologów, po jednym z każdej regionalnej izby psychologów.

2. Krajowa Rada Psychologów kieruje działalnością Krajowej Izby Psychologów w okresie między Krajowymi Zjazdami, realizuje uchwały Zjazdu i zbiera się nie rzadziej niż raz na kwartał.

3. Krajowa Rada Psychologów wybiera spośród swoich członków Prezydium, w skład którego wchodzi obok przewodniczącego, o którym mowa w ust.1, wiceprzewodniczący, sekretarz, skarbnik i 3 członków.

4. Prezydium Krajowej Rady Psychologów jest jej organem wykonawczym i jest odpowiedzialne za swą działalność przed Krajową Radą Psychologów.

Art. 52. 1. Krajowa Rada Psychologów kieruje działalnością Krajowej Izby Psychologów w okresie pomiędzy Krajowymi Zjazdami Psychologów, a w szczególności:

- 1) realizuje uchwały Krajowego Zjazdu Psychologów;
- 2) sprawuje nadzór nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu psychologa;
- 3) reprezentuje i chroni interesy zawodowe członków samorządu zawodowego psychologów;
- 4) uznaje kwalifikacje zawodowe psychologa na wniosek osoby, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 lit. b;
- 5) określa zasady i warunki doskonalenia zawodowego;
- 6) określa ramowe zasady przeszkolenia uzupełniającego;
- 7) określa ramowy program wdrożenia zawodowego;
- 8) upowszechnia zasady etyki zawodowej oraz dba o ich przestrzeganie;
- 9) określa zasady działalności samorządu i jego organów, a także określa zasady prowadzenia list psychologów;
- 10) uchwała budżet Krajowej Rady Psychologów i przyjmuje na wniosek Krajowej Komisji Rewizyjnej sprawozdania z jego wykonywania przez prezydium;
- 11) rozpatruje odwołania od uchwał regionalnych rad psychologów;
- 12) określa wysokość składki członkowskiej i zasady jej podziału oraz wysokość opłat związanych z wpisem na listę psychologów i zasady ustalania wysokości wynagrodzenia opiekuna;
- 13) prowadzi działalność informacyjną i wydaje Biuletyn Krajowej Rady Psychologów;
- 14) składa kadencyjne sprawozdanie Krajowemu Zjazdowi Psychologów ze swej działalności.

2. Krajowa Rada Psychologów uchyla uchwały regionalnych rad psychologów sprzeczne z prawem lub uchwałami wydanymi na podstawie ustawy.
3. Krajowa Rada Psychologów może zwrócić się do regionalnej rady psychologów o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do zakresu jej działania. Uchwała Regionalnej Rady Psychologów powinna być podjęta w ciągu 30 dni od dnia doręczenia uchwały Krajowej Rady Psychologów.
4. Uchwały Krajowej Rady Psychologów podpisują osoby wskazane jako uprawnione w uchwale Krajowej Rady Psychologów, w tym jej Przewodniczący.

Art. 53. 1. Przewodniczący Krajowej Rady Psychologów w szczególności:

- 8) kieruje pracą Krajowej Rady Psychologów i jej Prezydium;
- 9) przewodniczy obradom Krajowej Rady Psychologów i jej Prezydium;
- 10) reprezentuje Krajową Radę Psychologów.

2. Przewodniczący Krajowej Rady Psychologów może powołać rzecznika prasowego Krajowej Rady Psychologów.

Art. 54. Do zakresu działania prezydium Krajowej Rady Psychologów należy:

- 1) przygotowanie projektów uchwał dla Krajowej Rady Psychologów;
- 2) realizacja uchwał Krajowej Rady Psychologów;
- 3) realizacja budżetu Krajowej Rady Psychologów;
- 4) przedkładanie sprawozdań Krajowej Radzie Psychologów z realizacji budżetu i innych uchwał Krajowej Rady Psychologów.

Art. 55. 1. Krajowa Komisja Rewizyjna dokonuje spośród swoich członków wyboru Przewodniczącego i zastępców Przewodniczącego.

2. Krajowa Komisja Rewizyjna:

- 1) kontroluje działalność finansową i gospodarczą Krajowej Rady Psychologów;
- 2) przedstawia sprawozdania z działalności kontrolnej Krajowemu Zjazdowi Psychologów;
- 3) sprawuje nadzór nad działalnością regionalnych komisji rewizyjnych;
- 4) występuje na Krajowym Zjeździe Psychologów z wnioskiem o udzielenie absolutorium Krajowej Radzie Psychologów.

Art. 56.1. Krajowa Komisja Odpowiedzialności Zawodowej dokonuje spośród swoich członków wyboru Przewodniczącego i jego zastępców.

2. Krajowa Komisja Odpowiedzialności Zawodowej:

- 1) rozpatruje odwołania od orzeczeń regionalnych komisji odpowiedzialności zawodowej;

- 2) corocznie przedstawia Krajowej Radzie Psychologów informację o swojej działalności;
  - 3) składa Krajowemu Zjazdowi Psychologów kadencyjne sprawozdanie z działalności.
3. Krajowa Komisja Odpowiedzialności Zawodowej orzeka w składzie pięcioosobowym.

Art. 57. Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej:

- 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające w sprawach odpowiedzialności zawodowej psychologów;
- 2) sprawuje nadzór nad działalnością regionalnych rzeczników odpowiedzialności zawodowej;
- 3) sprawuje funkcję oskarżyciela przed Krajową Komisją Odpowiedzialności Zawodowej;
- 4) rozstrzyga spory o właściwość pomiędzy regionalnymi rzecznikami odpowiedzialności zawodowej;
- 5) corocznie przedstawia Krajowej Radzie Psychologów informację o swojej działalności;
- 6) składa Krajowemu Zjazdowi Psychologów kadencyjne sprawozdanie z działalności.

Art. 58. 1. W Regionalnym Zjeździe Psychologów uczestniczą wszyscy psychologowie należący do danej Regionalnej Izby Psychologów.

2. Jeżeli liczba członków regionalnej izby psychologów przekracza 300 osób, Regionalny Zjazd Psychologów stanowią delegaci wybrani na zebraniach zwołanych dla poszczególnych rejonów objętych działalnością danej izby.

3. Regionalna Rada Psychologów ustala podział Regionalnej Izby Psychologów na rejony wyborcze oraz liczbę delegatów wybieranych w tych rejonach na okres kadencji.

4. Regionalny Zjazd Psychologów zwołuje Regionalna Rada Psychologów nie rzadziej niż dwa razy w okresie kadencji. Zjazd odbywający się co cztery lata jest zjazdem sprawozdawczo-wyborczym i uczestniczą w nim także, z głosem doradczym, nie będący delegatami członkowie ustępujących organów izby.

5. Do zadań regionalnego zjazdu psychologów należy:

- 1) wybór przewodniczącego regionalnej rady psychologów, regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej i jego zastępców oraz członków:
  - a) regionalnej rady psychologów;
  - b) regionalnej komisji rewizyjnej;
  - c) regionalnej komisji odpowiedzialności zawodowej.

- 2) podejmowanie uchwał w sprawach objętych zakresem działania izby;
- 3) ustalanie zasad gospodarki finansowej regionalnej izby psychologów oraz uchwalanie jej budżetu;
- 4) rozpatrywanie i zatwierdzenie kadencyjnych sprawozdań regionalnej rady psychologów, regionalnej komisji rewizyjnej, regionalnej komisji odpowiedzialności zawodowej oraz regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej;
- 5) udzielanie absolutorium regionalnej radzie psychologów;
- 6) wybór delegatów na Krajowy Zjazd Psychologów;
- 7) wybór członka Krajowej Rady Psychologów, o którym mowa w art. 52 ust. 1.

Art. 59. 1. Nadzwyczajny Regionalny Zjazd Psychologów zwołuje regionalna rada psychologów z własnej inicjatywy lub na wniosek:

- 1) Krajowej Rady Psychologów;
- 2) Regionalnej Komisji Rewizyjnej;
- 3) co najmniej jednej trzeciej członków Regionalnej Izby Psychologów.

2. Nadzwyczajny regionalny zjazd psychologów zwołuje się w ciągu 30 dni od dnia wpłynięcia wniosku.

Art. 60. 1. W skład regionalnej rady psychologów wchodzi przewodniczący i członkowie.

2. Na wniosek przewodniczącego rada wybiera spośród swoich członków zastępców przewodniczącego, sekretarza i skarbnika.

3. Regionalna rada psychologów zbiera się nie rzadziej niż raz na kwartał.

4. W posiedzeniach regionalnej rady psychologów mają prawo uczestniczyć, z głosem doradczym, przedstawiciele regionalnej komisji rewizyjnej, przewodniczący regionalnej komisji odpowiedzialności zawodowej oraz regionalny rzecznik odpowiedzialności zawodowej.

Art. 61. Regionalna Rada Psychologów kieruje działalnością regionalnej izby psychologów w okresie między regionalnymi zjazdami psychologów, a w szczególności:

- 1) sprawuje nadzór nad należytym wykonywaniem zawodu psychologa przez członków regionalnej izby psychologów;
- 2) upowszechnia zasady etyki zawodowej oraz dba o ich przestrzeganie;
- 3) reprezentuje interesy zawodowe członków regionalnej izby psychologów;
- 4) tworzy i prowadzi listy psychologów;
- 5) organizuje doskonalenie zawodowe psychologów;

- 6) wyznacza opiekunów, o których mowa w art. 14;
- 7) określa program i zasady przeszkolenia uzupełniającego;
- 8) wykonuje uchwały regionalnego zjazdu psychologów i Krajowego Zjazdu Psychologów;
- 9) wykonuje zadania zlecone przez Krajową Radę Psychologów;
- 10) składa regionalnemu zjazdowi psychologów kadencyjne sprawozdania z działalności;
- 11) zbiera składki członkowskie i prowadzi ich ewidencję;
- 12) zarządza majątkiem i działalnością gospodarczą regionalnej izby psychologów.

Art. 62. 1. Przewodniczący regionalnej rady psychologów, w szczególności:

- 1) reprezentuje regionalną radę psychologów;
- 2) kieruje pracą regionalnej rady psychologów;
- 3) przewodniczy obradom regionalnej rady psychologów.

2. Przewodniczący regionalnej rady psychologów może powołać rzecznika prasowego rady.

Art. 63. 1. Regionalna komisja rewizyjna dokonuje spośród swoich członków wyboru przewodniczącego i jego zastępców.

2. Regionalna komisja rewizyjna:

- 1) kontroluje działalność finansową i gospodarczą regionalnej rady psychologów;
- 2) przedstawia sprawozdania z działalności kontrolnej regionalnemu zjazdowi psychologów;
- 3) występuje z wnioskiem o udzielenie absolutorium regionalnej radzie psychologów.

Art. 64. 1. Regionalna komisja odpowiedzialności zawodowej dokonuje spośród swoich członków wyboru przewodniczącego i jego zastępców.

2. Regionalna komisja odpowiedzialności zawodowej:

- 1) rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej członków regionalnej izby psychologów;
- 2) składa regionalnemu zjazdowi psychologów kadencyjne sprawozdania z działalności.
3. Regionalna komisja odpowiedzialności zawodowej orzeka w składzie trzyosobowym.

Art. 65. Regionalny rzecznik odpowiedzialności zawodowej:

- 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające w sprawach odpowiedzialności zawodowej psychologów będących członkami regionalnej izby psychologów;
- 2) sprawuje funkcję oskarżyciela przed regionalną komisją odpowiedzialności zawodowej;

- 3) corocznie przedstawia regionalnej radzie psychologów informację o swojej działalności;
- 4) składa regionalnemu zjazdowi psychologów kadencyjne sprawozdania z działalności.

Rozdział 5

Odpowiedzialność zawodowa psychologa

Art. 66 Członkowie samorządu zawodowego psychologów podlegają odpowiedzialności zawodowej za zawinione naruszenie obowiązku zawodowego oraz czyny sprzeczne z zasadami etyki zawodowej psychologa zawartymi w Kodeksie Etyki Zawodowej Psychologów o którym mowa a art. 50 pkt. 7 **Art. 67.1.** Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie
- 2) nagana z ostrzeżeniem,
- 3) kara pieniężna orzekana na cel społeczny związany z ochroną zdrowia psychicznego w wysokości od jednej do czterokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego obowiązującego w chwili wydania orzeczenia w pierwszej instancji,
- 4) zakaz pełnienia funkcji w organach samorządowych lub pełnienia obowiązku opiekuna na okres od 1 do 5 lat;
- 5) zawieszenie prawa wykonywania zawodu psychologa na okres od trzech do dwunastu miesięcy,
- 6) kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu.

2. W przypadku ukarania psychologa karą zawieszenia lub pozbawienia prawa wykonywania zawodu prawomocne orzeczenie Komisji Odpowiedzialności Dyscyplinarnej jest publikowane na stronie internetowej Krajowej Rady Psychologów i Regionalnej Rady Psychologów.

Art. 68. Postępowanie dyscyplinarne toczy się przed Regionalną Komisją Odpowiedzialności Zawodowej Psychologów.

Art. 69. 1 .Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychologów toczy się niezależnie od postępowania karnego lub postępowania dyscyplinarnego dotyczącego tego samego czynu.

2. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychologów może być zawieszane do czasu ukończenia postępowania karnego lub dyscyplinarnego, o ile ich wynik może mieć wpływ na rozstrzygnięcie w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychologów.

- Art. 70. 1.** Postępowanie dyscyplinarne wszczynają Rzecznik Odpowiedzialności Dyscyplinarnej z urzędu lub na wniosek pokrzywdzonego klienta złożony do niego.
2. Regionalny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej po otrzymaniu informacji wskazującej na możliwość popełnienia przewinienia zawodowego przez psychologa w ciągu 14 dni wydaje postanowienie o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego.
  3. Regionalny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej może zażądać uzupełnienia informacji w określonym terminie lub sprawdzać fakty mające znaczenie dla sprawy i wtedy postanowienie o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego rzecznik wyda najpóźniej w terminie 90 dni od dnia otrzymania informacji.
  4. Postanowienie Regionalnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej jest doręczane stronom.
  5. Na postanowienie Regionalnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej o odmowie wszczęcia postępowania lub umorzeniu go poszkodowany może wnieść zażalenie do Regionalnej Komisji Odpowiedzialności Zawodowej
  6. Regionalna Komisja Odpowiedzialności Zawodowej może uchylić postanowienie, na które wniesiono zażalenie i przekazać postępowanie do dalszego postępowania przez:
    - a) tego samego Regionalnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej;
    - b) wskazanego Regionalnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej
  7. Uchylając postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego albo odmowy jego wszczęcia organ uchylający postanowienie wskazuje powody uchylenia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić,
  8. Wskazania te są wiążące dla rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

Art. 71.1. Postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej psychologów jest poprzedzone postępowaniem wyjaśniającym prowadzonym przez Regionalnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i polegającym na zebraniu niezbędnych informacji od wszystkich zainteresowanych. Regionalny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej dąży do szczegółowego wyjaśnienia sprawy w postępowaniu wyjaśniającym, przeprowadza dowody, w tym dowód z przesłuchania pokrzywdzonego i obwinionego psychologa, przesłuchania świadków, może powoływać biegłych i specjalistów jak również przeprowadzać inne dowody.

2. Postępowanie wyjaśniające powinno zostać zakończone w terminie 6 miesięcy od

informacji inicjującej jego wszczęcie. Regionalny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej może wystąpić w szczególnie uzasadnionych przypadkach do Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej o przedłużenie postępowania wyjaśniającego. Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności zawodowej może przedłużyć postępowanie wyjaśniające na czas określony, nie dłużej jednak niż do 6 miesięcy.

3. Regionalny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego umarza sprawę lub kieruje wniosek do Regionalnej Komisji Odpowiedzialności Zawodowej o ukaranie psychologa.

Art. 72.1. . Jeżeli zebrany w postępowaniu wyjaśniającym materiał dowodowy wskazuje na fakt popełnienia przewinienia zawodowego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o przedstawieniu psychologowi zarzutów.

2. Zarzuty przedstawia się psychologowi osobiście lub doręcza się na piśmie, informując go o przysługujących mu prawach, w tym o prawie do złożenia wyjaśnień i zapoznania się z dokumentacją sprawy.

3. Obwinionemu psychologowi przysługuje prawo ustanowienia pełnomocnika spośród psychologów, adwokatów, radców prawnych.

4. W terminie 14 dni od zaznajomienia się obwinionego z materiałami postępowania wyjaśniającego może on składać wnioski o uzupełnienie postępowania.

5. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, Regionalny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej wydaje postanowienie o jego zamknięciu.

5.. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej, w terminie 14 dni od dnia wydania postanowienia o zamknięciu postępowania wyjaśniającego, składa do Regionalnej Komisji Odpowiedzialności Zawodowej wniosek o ukaranie obwinionego psychologa.

Art. 73. .1. Wniosek o ukaranie powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko psychologa oraz numer prawa wykonywania zawodu;
- 2) dokładne określenie zarzucanego przewinienia zawodowego, ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz skutków z niego wynikających;
- 3) imiona i nazwiska oraz adresy świadków, którzy mają być wezwani na rozprawę, jak również inne dowody;
- 4) uzasadnienie wniosku.

2. O skierowaniu wniosku do właściwej komisji odpowiedzialności zawodowej rzecznik odpowiedzialności zawodowej zawiadamia pokrzywdzonego, obwinionego psychologa oraz właściwą regionalną radę psychologów.

3. Regionalny Rzecznik Odpowiedzialności zawodowej zawiadamia też organ nadzoru o skierowaniu wniosku o ukaranie psychologa. Organ nadzoru będzie mógł wstąpić na prawach strony do tego postępowania w każdym jego stadium.

Art. 74. 1. Pokrzywdzony może ustanowić pełnomocnika spośród psychologów, adwokatów, radców prawnych.

2. W razie śmierci pokrzywdzonego w trakcie postępowania dyscyplinarnego jego prawa w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychologa może wykonywać małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

Art. 75.1. Regionalna Komisja Odpowiedzialności Zawodowej prowadzi postępowanie dyscyplinarne zgodnie z przepisami kodeksu postępowania karnego .oceniając wszystkie zgromadzone dowody bezstronnie i obiektywnie.

2.Rozpatrzenie sprawy przez Regionalną Komisję Odpowiedzialności Zawodowej powinno nastąpić w terminie 90 dni od jej wpłynięcia.

Art. 76. 1. W przypadku gdy zebrane dowody wskazują z dużym prawdopodobieństwem, że obwiniony psycholog popełnił ciężkie przewinienie zawodowe, a rodzaj tego przewinienia wskazuje, że wykonywanie przez obwinionego zawodu psychologa zagraża bezpieczeństwu klientów lub grozi popełnieniem kolejnego przewinienia zawodowego, Regionalna Komisja Odpowiedzialności Zawodowej, na wniosek rzecznika odpowiedzialności zawodowej, wydaje postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu albo o ograniczeniu zakresu czynności w wykonywaniu zawodu psychologa przez obwinionego na okres do roku.

2. Postanowienie jest natychmiast wykonalne.

3. Postanowienie niezwłocznie przekazuje się przewodniczącemu właściwej regionalnej rady psychologów.

4. Na postanowienie obwinionemu przysługuje zażalenie w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia. Zażalenie nosi się do Krajowej Komisji Odpowiedzialności Zawodowej za pośrednictwem Regionalnej Komisji Odpowiedzialności Zawodowej, która wydała postanowienie. Zażalenie nie wstrzymuje natychmiastowej wykonalności postanowienia.

Art. 77. 1. Nie można wszcząć postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy, jeżeli od chwili popełnienia czynu upłynęły 3 lata.

2. Bieg przedawnienia do wszczęcia postępowania przerywa każda czynność rzecznika

odpowiedzialności zawodowej.

3. Karalność przewinienia zawodowego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat.

Art. 78 .1. Sprawy w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychologów rozpatrują regionalne komisje odpowiedzialności zawodowej i Krajowa Komisja Odpowiedzialności Zawodowej.

2. Właściwa do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest regionalna komisja odpowiedzialności zawodowej regionalnej izby psychologicznej, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania.

3. Członkowie komisji odpowiedzialności zawodowej w zakresie orzekania w sprawach odpowiedzialności zawodowej są niezawisli i podlegają tylko ustawom oraz obowiązującym zasadom etyki i deontologii zawodowej.

Art. 79.1. Ogłoszenie orzeczenia regionalnej komisji odpowiedzialności zawodowej psychologów jest jawne.

2.Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący składu orzekającego przytacza ustnie jego główne uzasadnienie.

Art. 80. 1. Orzeczenie komisji odpowiedzialności zawodowej powinno zawierać:

1) oznaczenie komisji odpowiedzialności zawodowej , która je wydała, oraz skład komisji poprzez wskazanie jej członków, rzecznika odpowiedzialności zawodowej i protokolanta;

2) datę oraz miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia;

3) imię, nazwisko oraz inne dane określające tożsamość obwinionego;

4) przytoczenie opisu i kwalifikacji prawnej czynu, którego popełnienie rzecznik odpowiedzialności zawodowej zarzucił obwinionemu;

5) rozstrzygnięcie komisji odpowiedzialności dyscyplinarnej ;

6) uzasadnienie.

2. Orzeczenie skazujące powinno ponadto zawierać:

1) dokładne określenie przypisanego obwinionemu czynu oraz jego kwalifikację prawną;

2) rozstrzygnięcie co do kary, a w razie potrzeby co do zaliczenia na jej poczet tymczasowego zawieszenia w prawie wykonywania zawodu psychologa.

3. Uzasadnienie powinno zawierać:

1) wskazanie, jakie fakty komisja odpowiedzialności zawodowej uznała za

udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparła się dowodach i dlaczego nie uznała dowodów przeciwnych;

2) wskazanie podstawy prawnej orzeczenia;

3) przytoczenie okoliczności, które komisja odpowiedzialności dyscyplinarnej miała na względzie przy wymiarze kary.

4. Orzeczenie komisji odpowiedzialności zawodowej powinno zawierać także postanowienie o kosztach postępowania. W razie ukarania obwinionego ponosi on koszty postępowania, chyba że komisja odpowiedzialności zawodowej postanowi inaczej. W razie uniewinnienia obwinionego lub umorzenia postępowania koszty postępowania ponosi Regionalna lub Krajowa Izba Psychologów.

5. Orzeczenie komisji odpowiedzialności zawodowej wraz z pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia odwołania komisja odpowiedzialności zawodowej doręcza stronom w terminie 30 dni od dnia jego ogłoszenia,.

6. Obwinionemu przysługuje zażalenie na postanowienie o kosztach postępowania w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Zażalenie wnosi się do komisji odpowiedzialności zawodowej, która wydała orzeczenie.

Art. 81. 1. Od orzeczenia regionalnej komisji odpowiedzialności zawodowej stronom przysługuje odwołanie do Krajowej Komisji Odpowiedzialności Zawodowej w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

2. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem komisji odpowiedzialności zawodowej, która wydała zaskarżone orzeczenie.

Art. 82 1. Krajowa Komisja Odpowiedzialności Zawodowej utrzymuje w mocy, uchyla albo zmienia orzeczenie regionalnej komisji odpowiedzialności zawodowej.

3. Krajowa Komisja Odpowiedzialności Zawodowej nie może uznać winnym lub wymierzyć kary obwinionemu, który został uniewinniony przez regionalną komisję odpowiedzialności zawodowej lub co do którego postępowanie umorzono.

Art. 83. 1. Orzeczenia Krajowej Komisji Odpowiedzialności Zawodowej kończące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychologów są prawomocne z chwilą ogłoszenia.

2. Orzeczenie Krajowej Komisji Odpowiedzialności Zawodowej doręcza się stronom w terminie 2 miesięcy od dnia jego ogłoszenia.

Art. 84. 1. Od prawomocnego orzeczenia Krajowej Komisji Odpowiedzialności Zawodowej, kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej

psychologów, stronom, ministrowi właściwemu do spraw pracy i Prezesowi Naczelnej Rady Psychologów przysługuje kasacja do Sądu Najwyższego w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia.

2. Kasację w stosunku do tego samego obwinionego i od tego samego orzeczenia każdy uprawniony może wnieść tylko raz.

3. W kasacji należy podać, na czym polega zarzucane uchybienie.

4. Kasacja wnoszona przez stronę powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę będącego adwokatem albo radcą prawnym albo pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym.

Art. 85. 1. Działalność samorządu zawodowego psychologów jest finansowana:

1) ze składek psychologów

2) z działalności gospodarczej

3) z innych źródeł, a w szczególności zapisów, darowizn, dotacji

2. Majątek samorządu zawodowego psychologów stanowią będą ruchomości i nieruchomości.

3. Majątkiem zarządzać będzie właściwa Regionalna Rada Psychologów zgodnie z wytycznymi Krajowego Zjazdu Psychologów.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Do opracowania w zależności od momentu zgłoszenia inicjatywy ustawodawczej

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 86 1. Przepisy ustawy nie mogą naruszać uprawnień i obowiązków psychologów wynikających z odrębnych przepisów dotyczących wydawania orzeczeń psychologicznych, terminów ich ważności oraz trybu odwoławczego w zakresie orzecznictwa psychologicznego.

2. Przepisy ustawy nie mogą naruszać uprawnień psychologów do posługiwania się tytułem specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej uzyskanym stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z 30 września 2002 roku w sprawie uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia.

Art. 87. 1. Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z istniejącymi ogólnopolskimi stowarzyszeniami zrzeszającymi psychologów i związkami zawodowymi

psychologów powoła w terminie 3 miesięcy od dnia uchwalenia ustawy Komitet Organizacyjny Samorządu Zawodowego Psychologów zwany dalej Komitetem

2. Zadaniem Komitetu, o którym mowa w ustępie 1 jest:

1) opracowanie regulaminów wyborów delegatów na pierwszy Krajowy Zjazd Psychologów i wyboru tymczasowych organów izb oraz projektu regulaminu pierwszego Krajowego Zjazdu Psychologów;

2) zwołanie zgodnie z przepisami ustawy pierwszych regionalnych zjazdów oraz Krajowego Zjazdu Psychologów.

3. Komitet jest uprawniony do podziału działania regionalnej rady psychologów na rejony i ustalenia liczby delegatów na regionalny zjazd z poszczególnych rejonów.

4. Komitet ustali także liczbę delegatów dla danego regionalnego Zjazdu Psychologów na Krajowy Zjazd Psychologów.

Art. 88.1 Koszty powołania samorządu zawodowego psychologów oraz jego funkcjonowanie przez pierwszych 6 miesięcy pokrywa z budżetu państwa minister właściwy do spraw pracy w postaci dotacji podmiotowej dla Krajowej Izby Psychologów i 16 regionalnych izb.

2. Dotacja będzie wypłacana po zawarciu umowy między ministrem właściwym do spraw pracy a Krajową i regionalnymi izbami psychologów.

3. Umowa powinna określać w szczególności:

1) zobowiązanie do przeznaczenia dotacji na cel zapewnienia funkcjonowania organów samorządu zawodowego psychologów;

2) wysokość dotacji;

3) szczegółowe zasady gospodarowania i wydatkowania środków pochodzących z dotacji;

4) sposób i terminy przekazania dotacji;

5) zasady kontroli przez ministra właściwego do spraw pracy zagospodarowania dotacji;

6) tryb zwrotu dotacji wydatkowanej niezgodnie z przeznaczeniem oraz niewykorzystanej.

4. Przepisy ustawy mają zobowiązywać do zwrotu dotacji wydatkowanej niezgodnie z przeznaczeniem oraz niewykorzystanej.

5. Minister właściwy do spraw pracy wydzieli część dotacji przeznaczonej na organizację zjazdów psychologów - regionalnych i Krajowego. Dysponentem tej części

dotacji będzie Komitet Organizacyjny Samorządu Zawodowego Psychologów.

Art. 89.1. Przepisy ustawy obowiązywać będą osoby, które po wejściu w życie ustawy uzyskają tytuł magistra psychologii po jednolitych 5-letnich studiach psychologicznych lub tytuł magistra psychologii po studiach II stopnia i posiadają jednocześnie tytuł licencjata z psychologii.

2. Wykonywać zawód psychologa będą także mogły osoby które posiadają:

1) tytuł zawodowy magistra psychologii potwierdzony dyplomem uzyskanym na polskiej uczelni wyższej albo dyplom magistra filozofii chrześcijańskiej ze specjalizacją filozoficzno-psychologiczną, w przypadku osób które uzyskały tytuł w okresie do dnia 1 października 1981 r. na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim albo dyplom magistra filozofii chrześcijańskiej w zakresie psychologii, w przypadku osób które uzyskały tytuł w okresie do dnia 31 grudnia 1992 r. na Akademii Teologii Katolickiej, albo

2) kwalifikacje do wykonywania zawodu psychologa, uzyskane w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, w Konfederacji Szwajcarskiej lub w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, uznane w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, albo

3) wykształcenie niezbędne do wykonywania zawodu psychologa, potwierdzone dyplomem wydanym w państwie innym niż państwo wskazane w pkt. 2, uznanym w Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie odrębnych przepisów, za równorzędny z dyplomem magistra psychologii uzyskiwanym w Rzeczypospolitej Polskiej - oraz udzielali świadczeń psychologicznych co najmniej dwa lata w okresie 5 lat przed dniem wejścia w życie ustawy, wpisuje się na listę psychologów Regionalnej Rady Psychologów, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania psychologa.

3. Regionalna Rada Psychologów, właściwa ze względu na miejsce zamieszkania psychologa, będzie weryfikowała spełnienie pozostałych warunków do uzyskania wpisu na listę psychologów.

4. Z wnioskiem o dokonanie wpisu na listę regionalnej izby psychologów osoby spełniające powyższe warunki mogą występować w terminie 2 lat od dnia ogłoszenia ustawy.

Art. 90. Ustawa wchodzi w życie 1 lipca 2018 roku, za wyjątkiem art. 86 ust. 1, który wchodzi w życie po 14 dniach od dnia ogłoszenia ustawy oraz powołania i funkcjonowania samorządu zawodowego psychologów, które wejdą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy.